

ÖMER SEVİNÇGÜL

Keyifli Felsefe

Felsefi Kurgu

TABULA RASA

"kendin kalem ol!"

CARPE
DIEM

anı yakala!

**CARPE
DIEM**

Keyifli Felsefe-3

Tabula Rasa

Yazar: Ömer Sevinçgöl
Yayın Yönetmeni: Sibel Talay
Kapak Tasarımı: Sefer Koçan
Mizanpaj: Nur Kayaalp

Carpe Diem Kitap

Yayın No:

Genç Kurgu / Felsefe-Psikoloji-Öz farkındalık
1. Baskı, İstanbul, Mayıs 2021
Yayıncılık Sertifika No: 45585

ISBN:

Lacivert Yayıncılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No:5 Fatih / İstanbul
0212 511 24 24
kitap@carpediemkitap.com

carpediemkitap.com
instagram/carpediemkitap

Baskı ve Cilt:
Sistem Matbaacılık
Davutpaşa, Yılanlı Ayazma Sokak, No:8 /A
Topkapı / İstanbul
0212 482 11 01
Matbaa Sertifika No: 49687

© Bu kitabın tüm yayın hakları, anlaşmalı olarak
Carpe Diem Kitap, Lacivert Yayıncılık
Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'ne aittir.
İzinsiz yayılamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

ÖMER SEVİNÇGÜL

Keyifli Felsefe

TABULA RASA

CARPE
DIEM

Ömer Sevinçgöl

Yazar olmaya lise yıllarında karar verdi. Genç okurlara hitap eden eserleri sebebiyle 'gençlik kitapları yazarı' olarak tanındı. Denemeleri, öyküleri edebiyat dergilerinde yer aldı.

Bir kamu kurumunda on yıl mühendis olarak çalıştı. 1996 yılında Modern Kültür Merkezi'ni kurdu. Bir grup lise ve üniversite öğrencisiyle birlikte Adı Yok Dergisi'ni çıkardı.

Televizyon kanallarında sanat, edebiyat ve felsefe konulu gençlik programları yaptı. Yurt içinde ve dışında gençlere dönük kültürel çalışmalara katıldı, seminerler verdi.

2005 yılında Carpe Diem Yayınevi'ni kurdu ve dokuz yıl danışmanlığını yaptı. Genç yazarların yetişmesine katkıda bulundu. Kitapları İngilizce, Arnavutça, Boşnakça, Arapça ve Almanca'ya çevrildi.

www.omersevincgul.com
[youtube/yazaromersevincgul](https://youtube.com/yazaromersevincgul)
[instagram/yazaromersevincgul](https://instagram.com/yazaromersevincgul)

Türkçe Kitapları:

- Şıraz ve Şehzade
- Şıraz ve Şehzade
- Uykumu Geri Ver!
- Anne Neden Kedilerin Elleri Yok?
- Beni Yalnız Sen Anlarsın
- Kalbinin Sesini Dinle
- Sensiz Ama Seninle
- Her Yerde Seni Aradım
- Sakın Arkana Bakma!
- Hayat Sevince Güzel
- Yazar Olmak İstiyorum
- Mervin - Beni Ararsan Bulursun
- Mervin - Esaretten Kurtuluş
- Sırlarla Dolu Bir Adam
- Gizemli Gölgeler Ülkesi
- Bir Gizli Hazine idim

- Sırlar Mağarası
- Seni Seven Biri Var
- Sonsuz Hayat Seni Bekliyor
- Her Şey Ânını Bekler
- Sana Yeni Bir Dünya Gerek
- İnanıyorum Öyleyse Varım
- Sonra Bir Gün O Geldi
- Beni Bana Bırakma
- Sana Hayret Yakışır
- Sıradan Biri Olmak İstemiyorum
- Kulluğum Sultanlığımdır
- Keyifli Felsefe - Baba Filozoflar
- Keyifli Felsefe - Memento Mori
- Keyifli Felsefe - Tabula Rasa
- Keyifli Felsefe - Carpe Diem
- Küçük Lügat

İngilizce Kitapları:

- The Eternal Life Awaits You
- Short, Easy, Fun Philosophy
- There is One Who Loves You
- Life is Beautiful When One Loves
- 'Mervin' Search, and You Will Find Me

Almanca Kitapları:

- Es gibt „jemanden“, der dich liebt
- Das ewige Leben wartet auf dich!
- Du brauchst eine neue Welt!
- Ich konnte dich nicht dir selbst überlassen
- Mervin du findest mich, wenn du mich suchst“
- Alles wartet auf sein moment
- Vertraue dich dem Besitzer deines Herzens an
- Ohne dich aber doch mit dir

Boşnakça Kitapları:

- İma Neko Ko Te Voli

Arnavutça Kitapları:

- Ja, Kjo Eshte Jeta

Evimin altındaki sırlı odadayım yine. Bu odayı önceki notlarımda anlatmıştım. Burada kısaca özetlemek isterim. Eski mi eski bir ev satın almıştım. Tamir ve temizlik yaparken evin altına inen bir merdiven keşfettim ve indim. Kapısız, penceresiz, karanlık bir oda ile karşılaştım. Duvarlarda tarihi resimler ve yazılar var.

Felsefe kitaplarımı bu tılsımlı odada yazıyorum. Etrafım davetsiz konuklarla dolu. Maddesiz bedenlerini görebiliyorum. Ekseriyeti eski zamanlarda yaşamış ve ölmüş filozoflar. Yeri geldikçe onlara da söz veriyorum.

Konuklarım arasında filozof olmayanlar da var. Odama nasıl geldiklerini ne ben biliyorum ne de onlar biliyorlar. Deli Ziya, Müslüm Baba, Güldane, Sare ve Onur hep yanımdalar. Bu kez Zehra isimli bir kız da katıldı aramıza.

Deli Ziya, mezar taşına ‘Hayat bir gündür, o da bugündür’ yazdıran adam. Beyaz sahne elbisesiyle gelen Müslüm Baba, malum. Güldane, çiçek satan bir roman kızı. Sare, felsefe meraklısı bir genç.

Üzerinde iki tane kurukafa bulunan masama oturuyor, mum ışığında yazmaya başlıyorum. Filozofların ve öbür konuklarımın önemli katkıları oluyor. Odaya her inişimde ürperiyor, biraz da korkuyorum. Fakat zamanla korkum geçiyor.

Felsefe sorularını genellikle Sare soruyor. Gayet zeki ve bilgili bir genç. Onur, en yakın arkadaşı. Felsefe kulübünden. Meraklı, soran, sorgulayan bir liseli.

Onur “Bugünlerde sürekli felsefe kitapları okuyorum. Bazı konuları anlamakta güçlük çekiyorum” diyerek başladı söze.

“Neden?”

“Tuhaf bir dil kullanıyorlar. Bazen bir paragrafı tekrar tekrar okumak zorunda kalıyorum ama yine de anlayamıyorum. Kendimi aptal gibi hissediyorum.”

“Hayır, aptal falan değilsin. Şimdi senin yaşadığın zorlukları hemen hemen herkes yaşamıştır, ben dahil.”

“Ne zaman başladı felsefe merakın?”

“Lise yıllarımda... Evreni, varoluşu, hayatı, insanı anlamaya çalışıyordum. Doymak bilmeyen merak hissim öncülük ediyordu bana. Durmadan soruyor, okuyor, araştırıyordum.

Benden önce de binlerce insan bu soruları sormuş, cevaplar aramış, bulduklarını paylaşmışlardı. İlğimi çeken konulara onların gözüyle de bakmak istiyordum.

Tüm zorluklara karşın okumalarımı sürdürdüm ve felsefenin alacakaranlık yollarında yıllarca yürüdüm. Bu zorlu seyahat esnasında bazı kararlar verdim ve bunları not defterime kaydettim.”

“Nelerdi onlar?”

“Muhataba göre hitap kuralına uygun davran. Kime yazıyorsan dilin, anlatım biçimin ona göre olsun.

Üslubun cam gibi içindekini göstersiz. Manaya hizmet etsin. Felsefe meseleleri zaten müşküldür, okur bir de üslupla uğraşmasın.

Edebî bir dil kullan, zaman zaman metne mizah balı kat. Yorulan zihni dinlendirir, ruhu rahatlatır.

Bilinmeyen terimleri, kelimeleri kullanma. Kullanmak zorunda kalırsan, tarif et, tanımla, açıkla.

Uzun cümleleri anlamak zordur. Okuru zora sokmamak için kısa cümleler kullan.

Zihin bulandırabilecek konuları iyice açıkla. Buna yer ve zaman yoksa hiç girme.

Sen akademik bir tez yazmıyorsun. Sadece bilgileri aktarmakla yetinme, kendi bilgini, inancını, görüşünü de söyle.

İnsan akıldan ibaret değildir. Duyguları vardır onun. Ruhuna, kalbine, hislerine de seslen.

Tahkiye üslubundan, anlatı dilinden yardım alarak düşüncenin öyküsünü yaz. Hayattan misaller ver. Soyut konuları anlamak zordur. Somut örneklerden yola çıkarak anlat.”

“Hepsi de güzel ve yerinde ilkeler.”

“Teşekkür ederim. Felsefe yazılarımda tam da bunu yapıyorum işte. İzlenimlerimi, bilgilerimi, düşüncelerimi günlüklerime kaydediyorum.”

Baktım, Deli Ziya eliyle işaret ediyor. “Buyur Ziya Baba, bir şey mi söylemek istiyorsun?” dedim.

“Bir hikâye anlatmak istiyorum. Bir filozofla bir bedevinin arkadaşlığı hakkında. Mesnevi kitabında okumuştum.”

Roman kızı Güldane “Filozofu anladım da şu bedevi ne demek onu anlamadım işte. Ne demek bedevi?” diye sordu.

“Medeniyetten uzak yerlerde, kırsal alanlarda yaşayan, tarım ve hayvancılıkla uğraşan kimse. Medeninin zıddı.”

“Köylü gibi bir şey yani.”

“Eh, öyle de diyebilirsin. Neyse, ben hikâyeyi anlatayım da dinle.”

“Tamam, dinliyorum.”

“Bir bedevi, devesine iki tane dolu çuval yüklemiş götürüyordu. Kendisi de iki çuvalın ortasına oturmuştu.

Bir adam onu yolda lafa tuttu. Bedeviye memleketini sordu, onu konuşturdu. Kendisi de nice güzel sözler söyledikten sonra dedi ki: ‘Bu iki çuvalda ne var? Doğruca söyle!’

Bedevi, ‘Birinde buğday var, diğerinde kum, yiyecek bir şey değil!’ dedi.

Filozof, ‘Neden kum yükledin?’ diye sordu.

Bedevi, ‘Buğday çuvalı tek kalmasın, kum çuvalı ona denk olsun diye’ cevabını verdi.

Filozof, ‘Akıllılık etseydin de buğdayın yarısını bu çuvala, yarısını da öbür çuvala koysaydın daha iyi olmaz mıydı? Böylece hem çuvallar hafiflerdi hem de devenin yükü’ dedi.

Bedevi bu fikri pek beğenip, ‘Ey akıllı ve hür fikirli filozof!’ dedi, ‘Böyle ince düşünce, böyle güzel görüş sahibi olduğun halde neden böyle çıplak haldesin, niye yaya yürüyor da yoruluyorsun?’

O iyi kalpli bedevi, filozofa acıdı, deveye bindirmek istedi. Tekrar ona dedi ki: ‘Ey güzel sözlü filozof, birazcık kendi halinden bahset. Böyle bir akılla, böyle bir kifayetle sen ya vezirsin, ya padişah. Kendini gizleme, dosdoğru söyle!’

Filozof dedi ki: ‘İkisi de değilim. Ben, halktan biriyim. Halime, kıyafetime baksana!’

Bedevi, ‘Kaç deven, kaç öküzün var?’ diye sordu.

Filozof, ‘Ne ona sahibim, ne buna!’ cevabını verdi.

Bedevi, ‘Bari dükkanındaki mal ne, sermayen nedir, onu söyle!’ dedi.

Filozof dedi ki: ‘Benim ne dükkânım var ne de mekânım.’

Bedevi, ‘Öyleyse nakdini sorayım. Ne kadar paran var? Sen yapayalnız gidiyorsun, hoş nasihatler ediyorsun. Herhalde dünyadaki bakırları altın haline getirecek kimya sendedir. Aklın ve ilmin cevheri sende kat kattır’ dedi.

Filozof, ‘Ey Arap kavminin övüncü! Vallahi bütün varım yoğum, bir akşam yemeğinin karşılığı bile değildir. Yalınayak, başıkabak dolaşıp duruyorum. Kim bir dilim ekmek verirse oraya gidiyorum. Bu kadar hikmet, fazilet ve hünerden ancak hayal ve baş ağrısı elde ettim’ diye halini anlattı.

Bunun üzerine bedevi dedi ki: ‘Yürü, uzaklaş yanımdan! Senin uğursuzluğun benim başıma da çökmesin. Uzak tut benden o meymenetsiz düşüncelerini.

Ya sen o yana git, ya ben bu yana gideyim. Yahut sen önden yürü, ben arkadan yürüyeyim. Ey kendine hayrı olmayan adam! Benim bir çuvalımda buğday, öbüründe kum olması, senin felsefenden daha iyidir!

Benim ahmaklığım gayet mübarek bir ahmaklıktır. Çünkü gönlüm kanaatkâr, canım takvalı. Sen de sıkıntın hafiflesin, kara bahtın ağarsın istiyorsan, çalış çabala da kafandaki felsefe azalsın!’

Hikâye bu kadar. Felsefe hakkındaki konuşmalarınızı dinlerken hep bu hikâye geldi aklıma. Filozoflara acıdım. Kafa feneriyle yürümüş, karanlıkta kalmışlar. İlâhi nurdan mahrum akılları onları uçurumlara sürüklemiş.”

Hikâyeyi pürdikkat dinleyen Güldane “Ne güzel anlattın Ziya Baba! Kendimi orada hissettim. Filozofa acıdım, içim yandı” dedi.

Sare suskundu. Kendisine baktığımı görünce “Bu gece soru sorma görevini Onur üstlendi” dedi ve gülümsedi.

Bunun üzerine Onur “Maddeci düşünürlerin dilini ödünç alacağım bu gece. Umarım dilimi sivri bulmazsın” dedi.

“Nasıl istersen öyle sorabilirsin sorularını.”

“İlkin şunu sorayım... Evrendeki varlıklar milyarlarca yıl içinde kendi kendine oluşmuş olabilir mi?”

“Bilirsin, terkedilmiş bir bina her sene biraz daha yıpranır. Bakımı yapılmayan bir makine zamanla paslanır, çürür. Kendi haline bırakılan her şey daha kötüye gider. İleriye, daha iyiye, daha gelişmişe doğru bir gidiş olmaz.

Basit, nakıs, ilkel varlıklar, bir dış etken olmadıkça sistemli, mükemmel, gelişmiş varlıklar haline gelemezler. Taşı, çimentoyu, tahtayı, demiri, çiviye koy

bir arsaya. Ömrün yeterse milyarlarca sene bekle. Basit bir kulübe bile meydana gelmeyecektir.

Canlı birer saraya, dakik birer makineye benzeyen şu güzelim ağaçlar, şu eşsiz hayvanlar, özellikle insanlar, kendi kendine nasıl meydana gelebilirler? Olacak şey mi bu? Lemalar kitabı bu konuyu harika misallerle anlatır. Bu misallerden birini kendi dilimle anlatayım sana.

Bir eczane hayal edelim. Raflarındaki kavanozlarda yüzlerce ilaç hammaddesi var. Bizden bir ilaç yapmamız istendi. Bunun için pek çok hammadde kullanmamız gerekiyor. Hassas bir teraziyile her birinden miligram ölçüleriyle maddeler alıp ilacı yapacağız. ‘Gün akşam oldu. İlacı yarın yaparız’ dedik, kapıyı kilitleyip evlerimize gittik.

Ertesi gün eczaneye geldik. Bir de baktık ki bizden istenen ilaç bol miktarda yapılmış, şişelere, kutulara doldurulmuş, masanın üstüne dizilmiş. Buna hayret ettik. ‘Bu ilacı kim yaptı da kutulara doldurdu acaba?’ diye sorduk.

Biri dedi: ‘Ben cevabı biliyorum. Gece bir rüzgâr esmiş, kimyasal maddelerle dolu kavanozları devirmiş. Dökülen maddelerin her birinden belli bir miktar akmış, bir yerde birleşmişler. Böylece ilaçlar oluşmuş, bunlar tesadüfen kavanozlara dolmuş. Kutular, şişeler, kapaklar rüzgârla savrulup birbirini bulmuş. Her şey kendi kendine olmuş bitmiş.’ Ne dersin bu açıklamaya?”

“Bence en ebleh, en divane, en ahmak bir adam bile bu fikri kabul etmez.”

“İşte ‘Yeryüzündeki bitkiler ve hayvanlar kendi kendine oluştu’ diyen kişi tam da bunu söylüyor. Zira her bitki, her ağaç, her hayvan eczanedeki ilaçlardan milyon kere daha mükemmel. Üstelik de canlı. Yeryüzünde dağınık halde bulunan elementlerin hassas ölçülerle bir araya gelmesiyle yapıyor.

Mesela her bitkinin bünyesinde düzinelerle mikro ve makro element var. Bunları incelemek, anlamak, bilmek için bile derin bir ilim gerekiyor.

Bu durumda, kendini kandırmak için bahane arayandan başka kim kabul edebilir şu güzelim canlıların tesadüf rüzgârlarının etkisiyle kendi kendine meydana geldiklerini?”

“Peki, bu kadar açık bir gerçeği niye göremiyorlar? Bir yaratıcıya inanmak yerine neden kendi kendine oldu diyorlar? Üstelik bunların arasında düşünürler, bilim insanları falan da var.”

“İnanmaya niyetleri yok da ondan. Konuya nesnel yaklaşmıyorlar. İnanmak istemeyen inanmaz. Kendini haklı göstermek için de mutlaka bir bahane uydurur. Maddecî, evrimci, doğalcı felsefeciler de bunu yapıyorlar işte.”

Deli Ziya “Nefislerini aldattıkları yetmezmiş gibi, bilim maskesi altında gizledikleri yalanlarına herkesi inandırmaya çalışıyorlar” diyerek son noktayı koydu.

Sare sözü arkadaşına bırakmıştı ama sohbetin burasında kendini tutamadı. “Bazen dilini kılıç gibi kullanıyor, bu konuda beni bile geride bırakıyorsun Ziya Baba. Sınıf arkadaşım Buğra gibiler için bana seninki gibisi lazım” dedi ve güldü.

“Nasıl biridir bu Buğra?”

“Tam bir maddeci. Felsefi anlamda yani. Evrenin, yeryüzünün ve içindekilerin var oluşunu ‘madde’ ve ‘kuvvet’ ile açıklamaya çalışıyor.

‘Evrenin her yerinde, atomların içinde bile çeşitli kuvvetler var. Evren rastlantılar sonucu kendi kendine oluştu’ diyor.

Evrinciler, rastlantı sonucu var oluşu bilimsel yöntemlerle açıklamak için olasılık hesapları falan yapıyorlarmış. Bir sürü laf etti, kafamı şişirdi.”

“Dur sana kısa bir kıssa anlatayım. İbretlik ve komik...

Fi tarihinde gayet cahil bir adam bir âlimin evine emanet bırakmıştı. Emanet lazım oldu. İstemek üzere medreseye gitti.

İlim kürsüsünde oturan âlim, talebelerine ders okutuyordu. Adam, ‘Efendi, o emanete ihtiyacım var!’ dedi.

Âlim, ‘Biraz bekle, dersi bitireyim’ manasına gelen bir işaret yaptı. Adam ister istemez oturup beklemeye başladı.

Ders uzadı. Halbuki onun işi aceleydi. Bir yandan da âlimi ve onun ders verişini seyrediyordu.

Alim, âdeti gereği, ders okuturken başını sallıyordu. Mektep, medrese görmemiş cahil adam sandı ki ders okutmak yalnız baş sallamaktan ibarettir.

‘Hocam!’ dedi, ‘Beni kendine vekil et. Ben senin yerine baş sallayayım da sen emanetimi getir. Çünkü işim çok aceledir!’

Maddecî de hikâyedeki adama benziyor. Eserlerin yapı taşı olan atomlardaki hareketleri görüyor, onları usta sanıyor. ‘Her şeyi yapan bu hareketlerdir’ diyor. Perde arkasındaki sonsuz ilmi, iradeyi ve kudreti göremiyor.

Evet, maddede, atomlarda kuvvetler var, hareketler var. Peki, bu kuvvetler, bu hareketler kâinattaki harika eserleri yapabilirler mi?

Şimdi çevremizi bu gözle inceleyelim ve biraz düşünelim. Bak, her tarafta harika olaylar oluyor.

Dünya dönüyor, mevsimler değişiyor. Bulutlar toplanıp dağılıyor, yağmurlar yağıyor, rüzgârlar esiyor. Toprakta bitkiler çıkıyor, ağaçlar yapraklanıyor, çiçekleniyor, meyveye duruyor. Hayvanlar geliyor, neredeyse hiçbir öğrenim görmeksizin görevlerini yapıyorlar. İnsanlar doğuyor, büyüyor, yaşlanıp ölüyorlar. Hayat aksamadan devam ediyor.

Her şey mükemmel yapılıyor. Olaylar bir düzen içinde olup bitiyor. Bir iş bir işe mani olmuyor. Her olayda ilmin, iradenin, kudretin emareleri, etkileri okunuyor. Tesadüfe yer yok.

Peki, bütün bu hadiseler kendi kendine mi oluyor? Görünen varlıklar birer yapı taşı olan zerrelerin, atomların eserleri mi?

Her akıl sahibi kabul eder ki atomlar bir bilince sahip değiller. Ne ilimleri var ne de iradeleri. Düşünemez, bilemez, göremez, işitemezler. Biçim, güzellik, düzen, düşünce gibi kavramlara yabancıdır. Yaratıklar için malzeme olmaktan öte bir rolleri yoktur.

Ne rengârenk çiçekleri, ne güzel gözlü ceylanları, ne tatlı ezgilerle şakıyan kanaryaları, ne düşünen insanları, ne de kendilerini tanırlar.

Bu kadar bilgisiz, akılsız ve şuursuz olan atomların şu harika eserleri bilmesi, irade etmesi, yapması, yaratması mümkün mü? Bunu hangi akıl kabul eder?